

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทุนส่วนบุคคลที่สำคัญของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ มีแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทุนส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษา

1.4 ประสบการณ์ในอาชีพ

1.4.1 ประสบการณ์ในหน้าที่

1.4.2 ประสบการณ์ในอุตสาหกรรม

1.4.3 ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ

1.4.4 ประสบการณ์มีสอง

2. ขนาดของธุรกิจโรงแรม

3. กรอบแนวคิดวิจัย

จากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงขออธิบายรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านทุนส่วนบุคคล (Individual Capital)

ทุนส่วนบุคคล เป็นลักษณะเฉพาะที่ปรากฏอยู่ในแต่ละบุคคลซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อความสำเร็จของบุคคล แต่ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงความสัมพันธ์ของบุคคล (Ardichvili, et al., 2003) มีนักวิชาการต่างๆ ได้มีการศึกษาถึงทุนส่วนบุคคลโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งได้บูรณาการทั้งมุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์ เชิงสังคมศาสตร์ เชิงชีววิทยา เชิงวัฒนธรรม และเชิงจิตวิทยา ที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกัน (Rauch and Frese, 2000) ทุนส่วนบุคคลจะเป็นที่สะสมของความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ที่ก่อตัวขึ้นเป็นความสามารถในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่กิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Davidsson and Honig, 2003; Rauch and Frese, 2000) ดังนั้นหากบุคคลมีโอกาสที่จะแสวงหาประโยชน์สำหรับธุรกิจ หรือมีโอกาสที่จะเริ่มต้นธุรกิจ บุคคลที่มีทุนส่วนบุคคลมากกว่าก็จะรับรู้ถึงโอกาสนั้นได้ดีกว่า (Davidsson and Honig, 2003; Delmar and

Shane, 2004; Ulvenblad, et al., 2013) จึงส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะลงทุนในหุ้นส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการลงทุนในหุ้นส่วนบุคคลจะส่งผลต่อการแสวงหาโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003)

มีการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการต่างๆ ด้านการเป็นผู้ประกอบการที่ได้ตรวจสอบหุ้นส่วนบุคคล ที่ส่งผลต่อการแสวงหาโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการ โดยมุ่งให้ความสำคัญไปที่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ในอาชีพ ซึ่งอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1.1 เพศ (Gender)

มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการต่างๆ ได้สนับสนุนความคิดที่ว่า เพศส่งผลต่อแนวโน้มในการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ โดย Evans and Leighton (1989) Green, et al. (1996) และ Mazzarol, et al. (1999) พบว่า ผู้ชายมีโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการมากกว่าผู้หญิงซึ่งส่วนใหญ่ผู้ประกอบการเป็นเพศชาย หรือกล่าวได้ว่า เพศชายมีความโดดเด่นในการเป็นผู้ประกอบการ (Caliendo, Fossen, and Kritikos, 2009) เนื่องจากผู้ชายมีความกล้าเสี่ยงในการเริ่มต้นธุรกิจมากกว่าผู้หญิง (Nicholson, et al., 2005) และเชื่อว่าการทำงานจะขึ้นอยู่กับภาระกระทำของตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อแนวโน้มในการเริ่มต้นธุรกิจ (Evans and Leighton, 1989; Green, et al., 1996) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ชายมีแนวโน้มที่จะมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากกว่าผู้หญิง (Guñrol and Atsan, 2006; Nicholson, et al., 2005; Quan, 2012) เนื่องจากผู้ชายที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมักจะมองโลกในแง่ดีว่าผู้หญิงจึงมีความกล้าเสี่ยงมากกว่า (Quan, 2012)

ถึงแม้ว่าเพศส่งผลต่อแนวโน้มในการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ แต่ยังมีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการบางรายกลับไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ โดย Mueller and Thomas (2001) และ Türker and Inel (2012) พบว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างกัน เนื่องจากทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีความเชื่อที่คล้ายกันว่าการเริ่มต้นธุรกิจจะเกิดขึ้นได้จากความมุ่งมั่น และการกระทำของตนเองมากกว่าที่จะมาจากผู้อื่น

ยิ่งไปกว่านั้น มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของ Mazzarol, et al. (1999) และ Abou-Moghli and Al-Kasasbeh (2012) พบว่า เพศใดจะมีโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากัน มักจะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมและบริบทของประเทศที่ทำการศึกษาดังนี้ เนื่องจากแต่ละประเทศ และแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น การศึกษาของ Abou-Moghli and Al-Kasasbeh (2012) ได้ศึกษาในอุตสาหกรรมผลิตพลาสติกและยางใน

จอร์แดน พบว่า ผู้ชายมีแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการมากกว่า เนื่องจากในอุตสาหกรรมดังกล่าว ผู้ชายอาจมีความสนใจมากกว่า และการศึกษาของ Mazzarol, et al. (1999) ที่ศึกษาในอุตสาหกรรมบริการในออสเตรเลีย พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะเริ่มต้นธุรกิจมากกว่าผู้ชาย เนื่องจากในเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้วผู้หญิงมีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการได้เพิ่มขึ้น

มีการศึกษาเชิงประจักษ์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาคการท่องเที่ยว โดย Getz and Carlsen (2000) พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับในธุรกิจโรงแรม และร้านอาหาร โดย Ramos-Rodriguez, et al. (2012) พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะเริ่มต้นธุรกิจโรงแรม และร้านอาหารมากกว่าผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตาม Jaafar, et al. (2011) กลับพบว่า ผู้ประกอบการโรงแรมในมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย

1.2 อายุ (Age)

อายุส่งผลต่อแนวโน้มในการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ โดยอายุจะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้ง (Curvilinear Relationship) กับการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ สามารถอธิบายได้ว่าในช่วงแรกนั้นเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้นการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เพราะมีการรวบรวมเอาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการแสวงหาโอกาส เพื่อสร้างโอกาสให้กับชีวิตของตัวเอง ในทางกลับกันเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น อาจมีผลต่อความเป็นไปได้ในการแสวงหาโอกาสที่ลดลง เพราะเมื่อมีอายุมากขึ้นความเต็มใจที่แบกรับความไม่แน่นอนลดลง เนื่องจากตระหนักว่าตนเองมีช่วงชีวิตที่ลดลง (Shane, 2003)

มีผลการวิจัยเชิงประจักษ์ของนักวิชาการหลายรายที่พบว่าช่วงอายุที่โดดเด่นในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในช่วงวัยกลางคนตามวัฏจักรชีวิตมนุษย์ โดยมีอายุระหว่าง 35 - 50 ปี เนื่องจากในช่วงวัยกลางคนนี้เป็นช่วงอายุที่บุคคลมีความกล้าเสี่ยงทางธุรกิจ (Schwer and Yucelt, 1984) และความกล้าเสี่ยงดังกล่าวจะลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น (Nicholson, et al., 2005) เนื่องจากผู้สูงอายุจะไม่เต็มใจที่จะแบกรับความเสี่ยงที่มากขึ้น โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุคือช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ประกอบการลดลง ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการแบบตั้งใจ (Deliberate Entrepreneurial Intention) หรือผู้ประกอบการแบบฉับพลัน (Impulsive Entrepreneurial Intention) ก็ตาม (Quan, 2012)

ในอุตสาหกรรมบริการ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว พบว่าช่วงอายุที่โดดเด่นในการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในช่วงวัยกลางคน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอื่น (Getz and Carlsen, 2000; Glancey and Pettigrew, 1997;

Jaafar, Maideen, and Mohd, 2010; Szivas, 2001) โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมโรงแรม พบว่า ช่วงวัยกลางคนเป็นอายุช่วงที่มีความเหมาะสมในการดำเนินธุรกิจโรงแรมของผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการมีเงินทุนที่เพียงพอ และมีวิสัยทัศน์ หรือความเป็นผู้ใหญ่ที่จะจัดการกับธุรกิจ (Jaafar, et al., 2010) หากมีอายุที่มากขึ้นจะมีแนวโน้มที่จะเริ่มต้นธุรกิจโรงแรมลดลง เนื่องจากบุคคลมีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการเมื่ออายุน้อย (Ramos-Rodríguez, et al., 2012)

1.3 ระดับการศึกษา (Education)

การแสวงหาประโยชน์จากโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้นจะมีเพิ่มมากขึ้น หากบุคคลคนนั้นมีการศึกษาที่ดี หรืออาจกล่าวได้ว่าระดับการศึกษามีบทบาทสำคัญที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการศึกษาจะส่งผลให้บุคคลมีข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น และเกิดทักษะที่เอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมที่จะสามารถรวบรวมเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ เช่น ทักษะการขาย การเจรจาต่อรอง การเป็นผู้นำ การวางแผน การแก้ไขปัญหา การจัดการ และการติดต่อสื่อสาร (Shane, 2003; Ulvenblad, et al., 2013) ซึ่งข้อมูลข่าวสาร และทักษะต่างๆ เหล่านี้อันเกิดจากการศึกษา จะส่งผลต่อการค้นพบโอกาส และรับรู้ว่าโอกาสนั้น มีความน่าสนใจเพียงพอที่จะกระตุ้นให้เกิดการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003) มากไปกว่านั้น การศึกษายังช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจของผู้ประกอบการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย (Shane, 2003; Ulvenblad, et al., 2013)

มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการต่างๆ ได้สนับสนุนแนวความคิดนี้ที่ว่า การศึกษาส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ โดย Quan (2012) พบว่าการศึกษามีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Evans and Leighton (1989) Frank, et al. (2007) และ Caliendo, et al. (2009) ที่พบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการเป็นผู้ประกอบการ กล่าวคือ โอกาสที่บุคคลจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการนั้นจะเพิ่มสูงขึ้น หากบุคคลนั้นมีระดับการศึกษาที่ดี และหากมีการเปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการ และบุคคลทั่วไปพบว่า ผู้ประกอบการมีระดับการศึกษาที่สูงกว่า (Caliendo, et al., 2009; Davidsson and Honig, 2003; Gupta and York, 2008; Tyszka, Cie'slik, Domurat, and Macko, 2011) โดยบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Tyszka, et al., 2011) ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และในระดับวิทยาลัย (Abou-Moghli and Al-Kasasbeh, 2012; Fahed-Sreih, Pistrui, Huang, and Welsch, 2009; Getz and Carlsen, 2000; Green, et al., 1996; Schwer and Yucelt, 1984) เนื่องจากความรู้และทักษะที่ใช้ในการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการนั้น ส่วนใหญ่ได้รับมาจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

(Basu, 2004) และระดับการศึกษาส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น (Davidsson and Honig, 2003) และมีแนวโน้มกล้าเสี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจ (Davidsson and Honig, 2003; Schwer and Yucelt, 1984)

ยิ่งไปกว่านั้น หากผู้ประกอบการผ่านการศึกษาในหลักสูตรที่เฉพาะเจาะจง กล่าวคือ หลักสูตรการเป็นผู้ประกอบการ หรือหลักสูตรบริหารธุรกิจ หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003; Gupta and York, 2008; Ulvenblad, et al., 2013) หรือผ่านการเข้าร่วมอบรม หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับด้านธุรกิจ (Basu, 2004; Davidsson and Honig, 2003; Gupta and York, 2008; Hadjimanolis, 2000; C. Lee, Hallak, and Sardeshmukh, 2016) ก็เอื้อประโยชน์ต่อการแสวงหาโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการเช่นกัน (Davidsson and Honig, 2003; Gupta and York, 2008) โดยผู้ประกอบการที่ผ่านการศึกษาในหลักสูตรที่เฉพาะเจาะจงดังกล่าว จะเปิดกว้างยอมรับความคิดแปลกใหม่เพื่อการสร้างสรรค์ของตนเองมากขึ้น (Hadjimanolis, 2000; C. Lee, et al., 2016; Ulvenblad, et al., 2013) และการผ่านการศึกษาในหลักสูตรที่เฉพาะเจาะจงยังช่วยให้ผู้ประกอบการมีความรู้ ทักษะ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางธุรกิจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการที่มีความกล้าเผชิญกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงในการเริ่มต้นธุรกิจอีกด้วย (Acedo and Jones, 2007; Davidsson and Honig, 2003; Nicholson, et al., 2005) ดังนั้น การศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นผู้ประกอบการ (Ulvenblad, et al., 2013)

ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการจะมีการศึกษาที่ดี แต่ระดับการศึกษาจะมีความสำคัญในการเริ่มต้นธุรกิจขนาดกลางเท่านั้น (D. Y. Lee and Tsang, 2001) โดยผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะเริ่มต้นธุรกิจในขนาดใหญ่ขึ้น (Chen, Su, and Wu, 2012; Schwer and Yucelt, 1984) เนื่องจากธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีการดำเนินงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นที่จะต้องมีความรู้มากขึ้นด้วย ซึ่งความรู้บางส่วนจะได้รับจากการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถทางด้านภาษา และธุรกิจที่มีแนวโน้มจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ซึ่งระดับการศึกษาจะเข้ามาช่วยสนับสนุนในขอบเขตนี้ได้ ในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กกลับพบว่า ระดับการศึกษาจะไม่มี ความสำคัญในการเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจที่มีขนาดเล็กจะมีการดำเนินงานที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน ดังนั้นระดับการศึกษาจึงไม่มีความจำเป็นมากนัก (D. Y. Lee and Tsang, 2001) และหากมีการเปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงกับผู้ประกอบการที่มีระดับ

การศึกษาไม่สูงมากนัก พบว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะกล้าลงทุนในธุรกิจมากกว่าผู้ประกอบการที่มีการศึกษาไม่สูงมากนัก (Chen, et al., 2012) เนื่องจากระดับการศึกษาจะช่วยเพิ่มทักษะและความสามารถในการรับรู้และแสวงหาโอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการ (Chen, et al., 2012; Schwer and Yucelt, 1984)

ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว นั้น พบว่าผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับวิทยาลัย และการศึกษาที่ดีจะส่งผลต่อความสามารถในการมองเห็นโอกาสของผู้ประกอบการ (Szivas, 2001) สอดคล้องกับผู้ประกอบการโรงแรมที่ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับการศึกษามีความสำคัญในการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการโรงแรม (Glancey and Pettigrew, 1997)

ในทางตรงกันข้ามมีนักวิชาการบางรายกลับพบว่า ระดับการศึกษาที่ดีนั้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่สำคัญในการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ (Getz and Carlsen, 2000; Gurel, Altinay, and Daniele, 2010; Jaafar, et al., 2011; Jaafar, et al., 2010; Ramos-Rodríguez, et al., 2012) หรือกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ (Gurel, et al., 2010; Ramos-Rodríguez, et al., 2012) เนื่องจากระดับการศึกษาของผู้ประกอบการมีความแตกต่างกัน และการศึกษาในระดับต่างๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจโรงแรม (Ramos-Rodríguez, et al., 2012) ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น (Getz and Carlsen, 2000; Jaafar, et al., 2010) และไม่ได้เคยเข้าร่วมหลักสูตรการอบรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบธุรกิจ (Jaafar, et al., 2011) เนื่องจากความรู้สามารถเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่เข้ามาใช้บริการในโรงแรม (Jaafar, et al., 2010)

1.4 ประสบการณ์ในอาชีพ หรือ อาชีพที่เคยทำมาแล้ว (Career Experience)

ประสบการณ์ในอาชีพ ถือได้ว่ามีผลต่อการแสวงหาประโยชน์จากโอกาสของผู้ประกอบการ โดยประเภทของความรู้จะฝังตัวอยู่ในประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละบุคคล ดังนั้นธรรมชาติของงานที่แต่ละบุคคลได้เคยปฏิบัติมาจะส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Quan, 2012; Shane, 2003) กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการเป็นผู้ประกอบการจะได้รับอิทธิมาจกประสบการณ์ในการทำงานก่อนหน้า (Åstebro and Thompson, 2011) เนื่องจากบุคคลเคยผ่านประสบการณ์ในการทำงาน จะสามารถพัฒนาข้อมูลและมีทักษะที่เอื้อประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของผู้ประกอบการ การครอบครองทรัพยากร และการจัดองค์การ นอกจากนี้ ประสบการณ์ในการทำงานจะช่วยลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับมูลค่าที่จะได้รับจากการแสวงหา

โอกาสในการเป็นผู้ประกอบการอีกด้วย (Shane, 2003) ดังนั้นบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการมักจะผ่านประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน (Åstebro and Thompson, 2011) ประสบการณ์ที่สนับสนุนการแสวงหาโอกาสของผู้ประกอบการมีดังนี้

1.4.1 ประสบการณ์ในหน้าที่ (Functional Experience)

บุคคลที่มีความชำนาญในหน้าที่การทำงานนั้นๆ จะส่งผลต่อความเป็นไปได้ที่จะแสวงหาโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งชนิดของความรู้จะฝังอยู่ในประสบการณ์การทำงานของแต่ละบุคคล ดังนั้น ลักษณะของงานที่แต่ละบุคคลเคยผ่านการปฏิบัติงานมา จะส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ยาวนาน จะสามารถทำให้เข้าถึงทรัพยากรได้ง่าย (Shane, 2003) อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการค้นพบโอกาสในการเริ่มต้นธุรกิจ และรับรู้ว่ามีโอกาสมีความน่าสนใจ (Davidsson and Honig, 2003) และโอกาสมีความเป็นไปได้ (Shane, 2003) เพียงพอที่จะกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003; Shane, 2003)

นักวิชาการต่างๆ มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนแนวความคิดที่ว่า ประสบการณ์ในหน้าที่ จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ โดย Davidsson and Honig (2003) พบว่า ประสบการณ์ในหน้าที่การทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการ กล่าวคือ บุคคลที่เคยผ่านประสบการณ์ในหน้าที่การทำงานที่ยาวนานมากขึ้น ก็จะค้นพบโอกาสทางธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับความรู้ที่บุคคลมี (Quan, 2012) ซึ่งระดับความรู้จะส่งผลให้บุคคลมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น มีความกล้าเสี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจ (Davidsson and Honig, 2003) อันก่อให้เกิดการเป็นผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003; Quan, 2012) หากบุคคลนั้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น จะทำให้มีแนวโน้มที่เป็นผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น เนื่องจากตำแหน่งที่สูงขึ้นจะส่งผลต่อการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Quan, 2012) และหากบุคคลผ่านประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลาย ก็ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความรู้และความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี หรือกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลาย จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ (Åstebro and Thompson, 2011) ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่เคยผ่านประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนที่จะเริ่มต้นธุรกิจ (Davidsson and Honig, 2003; Fahed-Sreih, et al., 2009) และผู้ประกอบการมีประสบการณ์มากกว่าบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการอีกด้วย (Davidsson and Honig, 2003)

ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว พบว่าประสบการณ์ในการทำงาน จะสนับสนุนการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้ประกอบการเคยมีประสบการณ์ในหน้าที่การทำงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการตลาด ด้านการเงินและการบัญชี จะส่งผลให้มีทักษะที่เอื้อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว (Szivas, 2001)

ในอุตสาหกรรมโรงแรมพบว่า หากผู้ประกอบการเคยมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน เช่น ด้านการจัดการ ด้านการบริหาร และด้านการตลาด ผู้ประกอบการสามารถที่จะนำความรู้ที่เกี่ยวข้องของเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม (Jaafar, et al., 2010) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบุคคลนั้นเคยผ่านประสบการณ์ทางด้านบริหาร หรืออยู่ในระดับผู้บริหาร จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการโรงแรม (Glancey and Pettigrew, 1997)

1.4.2 ประสบการณ์ในอุตสาหกรรม (Industry Experience)

ประสบการณ์ในอุตสาหกรรม หมายถึง การที่บุคคลเคยผ่านการทำงานในอุตสาหกรรมเดียวกันกับธุรกิจที่บุคคลนั้นร่วมงานอยู่ (D. Y. Lee and Tsang, 2001) ซึ่งประสบการณ์ในอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดความรู้เรื่องอุตสาหกรรม หรือด้านการตลาด และส่งผลอย่างมากต่อการตัดสินใจในการแสวงหาโอกาสของผู้ประกอบการ เนื่องจากความไม่แน่นอนของผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับมูลค่าสินค้าและบริการ ที่จะวางแผนในการผลิต (Shane, 2003)

นักวิชาการต่างๆ มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนแนวความคิดที่ว่า ประสบการณ์ในอุตสาหกรรม จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ โดย Cassar (2014) พบว่า หากผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมที่ยาวนานมากขึ้น ก็จะเพิ่มโอกาสในเริ่มต้นธุรกิจ และช่วยลดความน่าจะเป็นที่ทำให้การเริ่มต้นธุรกิจใหม่ไม่ราบรื่น (D. Y. Lee and Tsang, 2001) ยิ่งไปกว่านั้นการมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมที่ยาวนานมากขึ้น จะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความกล้าเสี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจเนื่องจากการที่ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นนั้น จะทำให้ได้รับรู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินธุรกิจ ในอุตสาหกรรม (Acedo and Jones, 2007; Cassar, 2014; Delmar and Shane, 2004) เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ลูกค้า ผู้บ่อนปัจจัยในการผลิต ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน (Delmar and Shane, 2004) และรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมในอุตสาหกรรม ซึ่งไม่สามารถหาได้จากแหล่งภายนอก หรืออุตสาหกรรมอื่น (Acedo and Jones, 2007; Cassar, 2014) ในทำนองเดียวกันกับ Delmar and Shane (2004) ที่พบว่า ประสบการณ์ในอุตสาหกรรมจะช่วยลดความเสี่ยงที่ธุรกิจใหม่จะล้มเหลว กล่าวคือ หากผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมมากขึ้น จะ

ส่งผลให้ความเสี่ยงที่ธุรกิจจะประสบความล้มเหลวลดลง ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรที่จะมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรม ก่อนที่จะเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง (D. Y. Lee and Tsang, 2001) นอกจากนี้หากบุคคลนั้นเคยผ่านประสบการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม เช่น ผ่านการทำงานภาครัฐมาก่อนหน้านี้ ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมน้อย จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ประกอบการลดลง หรือมีโอกาสน้อยที่จะก่อตั้งธุรกิจได้สำเร็จ (Mazzarol, et al., 1999)

อย่างไรก็ตาม Åstebro and Thompson (2011) กลับพบว่าผู้ประกอบการไม่จำเป็นที่จะต้องผ่านประสบการณ์ในอุตสาหกรรมเดียวกันกับธุรกิจ แต่ควรผ่านประสบการณ์ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความรู้และความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี หรือกล่าวได้ว่าประสบการณ์ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ

ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ประกอบการที่เข้ามาสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าจะมาจากหลากหลายอุตสาหกรรม แต่ส่วนใหญ่หรือประมาณ 1 ใน 3 นั้นเคยผ่านประสบการณ์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวมาก่อน และประสบการณ์ในอุตสาหกรรมเดียวกันกับธุรกิจ อาจทำให้ผู้ประกอบการค้นพบบางอย่างที่มีความเหมาะสมกับตนเอง แต่ประสบการณ์ในอุตสาหกรรมไม่ได้มีอิทธิพลที่จะส่งเสริมการเข้ามาในธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจากการเรียนรู้และทักษะทางธุรกิจโดยส่วนใหญ่มาจากการฝึกฝนลงมือปฏิบัติจริง (Szivas, 2001)

ในอุตสาหกรรมโรงแรมพบว่า ประสบการณ์ในอุตสาหกรรมเดียวกันกับธุรกิจนั้น ไม่มีความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการโรงแรม และไม่ได้สนับสนุนต่อการอยู่รอดของผู้ประกอบการโรงแรม (Jaafar, et al., 2011; Jaafar, et al., 2010) เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ไม่เคยผ่านประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโรงแรมมาก่อน อีกทั้งผู้ประกอบการสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจโรงแรม เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด (Jaafar, et al., 2010)

1.4.3 ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ (Start-up Experience)

ประสบการณ์ในอดีตที่เคยเริ่มต้นทำธุรกิจ จะเพิ่มความเป็นไปได้ของบุคคลในการแสวงหาโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003; Evans and Leighton, 1989; Quan, 2012; Shane, 2003) เนื่องจากการที่ผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ จะทำให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการสร้างโอกาสนั้น เช่น ความรู้ในการสร้าง

ธุรกิจ การจ้างงาน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการพัฒนาสินค้า บริการและกระบวนการ โดยสามารถที่จะเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ในการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง จะเป็นวิธีการในการรวบรวมข้อมูล และทักษะที่จำเป็นที่มีคุณค่ามากที่สุดกว่าวิธีอื่นๆ เนื่องจากเป็นวิธีการสร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยิ่งไปกว่านั้นประสบการณ์ในอดีตจะช่วยเพิ่มความรู้ที่ซ่อนเร้น (Tacit Knowledge) ซึ่งเอื้อประโยชน์ในการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน และไม่แน่นอนของผู้ประกอบการ ดังนั้นบุคคลที่มีประสบการณ์มากมายในการเริ่มต้นธุรกิจ จะสามารถมองเห็นโอกาส และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นได้ดีกว่าบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ (Delmar and Shane, 2004; Shane, 2003)

มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการต่างๆ ได้สนับสนุนแนวความคิดนี้ที่ว่า ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ โดย Quan (2012) และ Nicholson, et al. (2005) พบว่า ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจจะทำให้ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินธุรกิจ และมีความกล้าเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Evans and Leighton (1989) ที่วัดการตัดสินใจที่จะแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ โดยพบว่า ความน่าจะเป็นที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงมาเป็นผู้ประกอบการ จะเพิ่มขึ้นจากอิทธิพลของประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการมาก่อน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โอกาสที่บุคคลจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการนั้น จะเพิ่มสูงขึ้น หากบุคคลนั้นเคยมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการมาก่อน ยิ่งไปกว่านั้นหากมีการเปรียบเทียบแนวโน้มที่จะแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการระหว่างบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้น และบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ พบว่า บุคคลที่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจจะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ประกอบการมากกว่าบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ (Ulvenblad, et al., 2013) และหากพิจารณาไปที่กลุ่มผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเคยผ่านประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจมาแล้ว (Davidsson and Honig, 2003; Schwer and Yucelt, 1984; Ulvenblad, et al., 2013) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลที่เคยผ่านประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจมาอย่างยาวนานมากขึ้นเท่าใด ก็จะส่งผลต่อการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น หรือกล่าวได้ว่าประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความก้าวหน้าที่จะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ (Davidsson and Honig, 2003) เนื่องจากประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจจะส่งผลต่อความสามารถของผู้ประกอบการในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (Delmar and Shane, 2004) กล่าวคือ ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ จะทำให้ผู้ประกอบการมีทักษะในการรับมือกับความแปลกใหม่ และมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร ทั้งด้าน

การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น และเต็มใจที่จะรับฟังบุคคลอื่น ซึ่งทักษะต่างๆ เหล่านี้จะถูกสะท้อนให้เห็นในช่วงที่ผู้ประกอบการเผชิญหน้ากับความท้าทายในการเริ่มต้นธุรกิจ (Aldrich and Auster, 1986; Ulvenblad, et al., 2013; Witt, 2004) นอกจากนี้ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจยังช่วยลดความเสี่ยงที่ธุรกิจใหม่จะล้มเหลว กล่าวคือ หากผู้ประกอบการมีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจมากขึ้น จะส่งผลให้ความเสี่ยงที่ธุรกิจใหม่จะประสบความล้มเหลวลดลง และผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ จะมีความเสี่ยงต่อความล้มเหลวทางธุรกิจ น้อยกว่าผู้ประกอบการที่ไม่มีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ (Delmar and Shane, 2004) ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรที่จะมีประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ ก่อนที่จะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (Davidsson and Honig, 2003; Delmar and Shane, 2004; Evans and Leighton, 1989; Quan, 2012; Schwer and Yucelt, 1984; Ulvenblad, et al., 2013)

อย่างไรก็ตามยังมีนักวิชาการบางรายที่ไม่ได้สนับสนุนแนวความคิดที่ว่า ประสบการณ์ในอดีตที่เคยเริ่มต้นธุรกิจ จะเพิ่มความเป็นไปได้ของบุคคลในการแสวงหาโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการ กล่าวคือผู้ประกอบการไม่จำเป็นที่จะต้องมีความรู้หรือประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ ก่อนที่จะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ เนื่องจากประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจ ไม่ได้ส่งผลให้การคาดการณ์ของผู้ประกอบการในเรื่องผลการดำเนินงานของธุรกิจดีขึ้น (Cassar, 2014) แต่ถึงกระนั้นก็ตาม Cassar (2014) ไม่ได้พิจารณาว่าประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจนั้น ผู้ประกอบการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเริ่มต้นธุรกิจหรือไม่

ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ประสบการณ์ในการเริ่มต้นธุรกิจมาก่อนของผู้ประกอบการ ไม่ได้มีอิทธิพลที่จะส่งเสริมการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจากพบว่าผู้ประกอบการเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่เคยผ่านประสบการณ์ในการเริ่มต้นทำธุรกิจมาก่อน และผู้ประกอบการส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ทักษะทางธุรกิจจากการฝึกลงมือปฏิบัติจริงในธุรกิจใหม่ (Szivas, 2001)

1.4.4 ประสบการณ์มือสอง (Vicarious Experience)

ประสบการณ์ในอดีต ที่ส่งผลต่อแนวโน้มในการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการ คือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถที่จะเรียนรู้ผ่านการสังเกตจากคนอื่น โดยที่ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตัดสินใจเหล่านี้จะไม่มีรูปแบบที่ตายตัว และไม่สามารถที่จะรวบรวมได้ง่ายๆ ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นความรู้ที่ซ่อนเร้นในการตัดสินใจของผู้ประกอบการ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น และมีผลอย่างมากในการฉกฉวยโอกาส ซึ่งความรู้ที่ซ่อน

เร้นที่เกี่ยวกับวิธีการในการแสวงหาโอกาสเป็นผู้ประกอบการนั้น สามารถที่จะพัฒนาได้จากการที่สังเกตผู้ประกอบการอย่างใกล้ชิด (Shane, 2003)

มีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของนักวิชาการต่างๆ ได้สนับสนุนแนวความคิดที่ว่าบุคคลที่มีประสบการณ์มือสอง กล่าวคือ มีภูมิหลังครอบครัวเป็นผู้ประกอบการ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจของพ่อแม่ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจของบุคคลคุ้นเคยนั้น จะมีแนวโน้มในการเริ่มต้นธุรกิจ โดย Gurel, et al. (2010) และ Gurol and Atsan (2006) พบว่า บุคคลที่มีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะมีภูมิหลังครอบครัวเป็นเจ้าของธุรกิจ และหากเปรียบเทียบแนวโน้มในการเป็นผู้ประกอบการ พบว่ากลุ่มบุคคลที่มีภูมิหลังครอบครัวเป็นเจ้าของธุรกิจจะมีแนวโน้มเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มบุคคลที่ไม่มีภูมิหลังครอบครัวเป็นเจ้าของธุรกิจ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ภูมิหลังที่ครอบครัวเป็นผู้ประกอบการ จะส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Basu (2004), และ Green, et al. (1996) ที่พบว่า การตัดสินใจในการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ จะได้รับอิทธิพลมาจากภูมิหลังที่ครอบครัวเป็นผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจของพ่อแม่ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจของบุคคลคุ้นเคยก็ตาม มากไปกว่านั้น Caliendo, et al. (2009) พบว่า ภูมิหลังของครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงจากสถานะลูกจ้างให้กลายเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากครอบครัวเปรียบเสมือนตัวแทนในการเรียนรู้ถึงกิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (Fahed-Sreih, et al., 2009) ครอบครัวจะฝึกหัดให้เป็นผู้ประกอบการตั้งแต่อายุยังน้อย (Basu, 2004) และถ่ายทอดทักษะที่จำเป็นในการสร้างธุรกิจธุรกิจ เช่น ด้านการขายตลาด การพัฒนาตลาด การขยายการค้าดำเนินงาน และการยกระดับทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ (Fahed-Sreih, et al., 2009) ถือเป็นข้อได้เปรียบในการเป็นผู้ประกอบการ (Basu, 2004) หากมีการเปรียบเทียบด้านภูมิหลังของครอบครัว โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการ และบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการจะมีพ่อแม่เป็นเจ้าของธุรกิจมากกว่ากลุ่มบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ (Green, et al., 1996) ดังนั้นภูมิหลังที่ครอบครัวเป็นผู้ประกอบการ จึงจำเป็นสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจของผู้ประกอบการ (Altinay, Madanoglu, Daniele, and Lashley, 2012)

ถึงแม้ว่าการที่มีครอบครัวเป็นผู้ประกอบจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเริ่มต้นธุรกิจ แต่ยังมีนักวิชาการบางรายที่พบว่าภูมิหลังครอบครัวของผู้ประกอบการไม่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งธุรกิจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าภูมิหลังครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการก่อตั้งธุรกิจ (Mazzarol, et al., 1999)

ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว Altinay et al. (2012) ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวของผู้ประกอบการ และความตั้งใจในการเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งตั้งอยู่บนคำถามที่ว่ามีใครในครอบครัวมีประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการมาก่อนหรือไม่ และพบว่าหากมีบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ประกอบการมาก่อน จะส่งผลต่อความเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Gurel, et al. (2010) ที่พบว่า ภูมิหลังที่ครอบครัวเป็นผู้ประกอบการ จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการที่มีครอบครัวเป็นผู้ประกอบการจะทำให้บุคคลมีโอกาสได้รับทักษะทางธุรกิจ มีแนวคิดในการดำเนินธุรกิจ มีวิสัยทัศน์ที่ดี และมีความมั่นใจ อันจะนำไปสู่แนวโน้มในการเริ่มต้นธุรกิจ

2. ขนาดของธุรกิจโรงแรม

สำหรับขนาดของธุรกิจโรงแรมนั้น มีนักวิชาการต่างๆ พยายามจัดประเภทของโรงแรม โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากจำนวนห้องพักไว้แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามประเทศที่ทำการศึกษา โดย Glancey and Pettigrew (1997) ได้ศึกษาอุตสาหกรรมโรงแรมในกลุ่มประเทศสหราชอาณาจักร และจำแนกขนาดของธุรกิจโรงแรมตามจำนวนห้องพักออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. โรงแรมขนาดย่อม มีจำนวนห้องพักทั้งหมดน้อยกว่า 100 ห้อง
2. โรงแรมขนาดกลาง มีจำนวนห้องพักทั้งหมดระหว่าง 100 ถึง 500 ห้อง
3. โรงแรมขนาดใหญ่ มีจำนวนห้องพักทั้งหมดมากกว่า 500 ห้อง

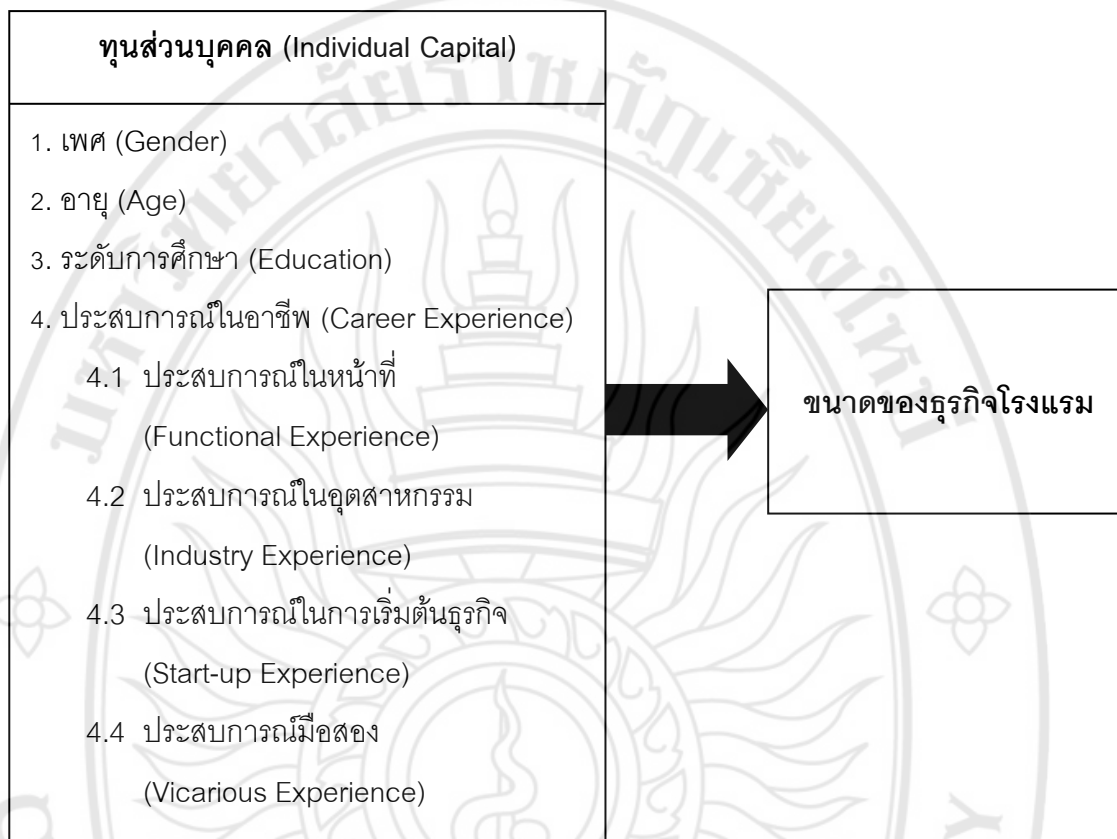
ในขณะที่ Jaafar, et al. (2011) ได้ศึกษาอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศมาเลเซีย และจำแนกขนาดของธุรกิจโรงแรมตามจำนวนห้องพักออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. โรงแรมขนาดย่อม มีจำนวนห้องพักทั้งหมดไม่เกิน 50 ห้อง
2. โรงแรมขนาดกลาง มีจำนวนห้องพักทั้งหมดระหว่าง 51 ถึง 100 ห้อง
3. โรงแรมขนาดใหญ่ มีจำนวนห้องพักทั้งหมดมากกว่า 100 ห้อง

สำหรับประเทศไทยแล้ว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จำแนกขนาดของธุรกิจโรงแรมตามจำนวนห้องพักออกเป็น 3 ขนาดเช่นกัน ดังนี้

1. โรงแรมขนาดย่อม มีจำนวนห้องพักทั้งหมดไม่เกิน 59 ห้อง
2. โรงแรมขนาดกลาง มีจำนวนห้องพักทั้งหมดระหว่าง 60 ถึง 149 ห้อง
3. โรงแรมขนาดใหญ่ มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 150 ห้องขึ้นไป

3. กรอบแนวความคิด

ภาพ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดวิจัย